

**Utenriksdepartementet
Postboks 8114 Dep
0032 Oslo**

Avd. Kommunikasjon- og markedsavdelingen

Dato
6. juni 2013

Norsk ratifisering av Arms Trade Treaty og behov for endring av norsk eksportkontrolllovgivning

Røde Kors vil berømme den konstruktive rollen norske myndigheter spilte for å få vedtatt Arms Trade Treaty (ATT) i FNs generalforsamling. Denne avtalen er en viktig milepæl i arbeidet med å avhjelpe konsekvensene av at man til nå ikke har hatt internasjonale regler om våpenhandel. Vedtagelsen av ATT er likevel ikke nok for å avhjelpe disse humanitære utfordringene. Skal denne avtalen få betydning må den implementeres i både statenes lovverk og i statenes praksis rundt våpenhandel.

Røde Kors støtter en rask ratifisering av ATT så lenge norsk lovverk allerede i dag kan hindre salg av våpen hvor dette vil bryte med avtalen. Vi mener likevel at den norske eksportkontrollloven og norsk praksis rundt eksport av våpen snarest mulig bør endres for å imøtekomme de utfordringer som uregulert våpenhandel har medført og som har blitt reist i ATT.

Eksempelvis mener vi det er nødvendig at den norske eksportloven, forskriften eller retningslinjer for eksport inneholder et absolutt forbud mot eksport av våpen i tråd med artikkel 6 i ATT.

Røde Kors kan heller ikke se at de vurderinger som stater skal gjøre av norsk våpeneksport etter ATT artikkel 7 i tilstrekkelig grad er reflektert i verken lovverket, retningslinjer eller i praksis. Eksempelvis kan vi ikke se at forskriften eller retningslinjene krever noe absolutt forbud mot eksport av våpen i tråd med artikkel 7.3. Det er viktig at det norske lovverket har klare kriterier for forbud mot eksport slik at vi kan unngå situasjoner hvor det settes spørsmålsteget ved om Norge har handlet i strid med bestemmelsen i ATT om eksport til land som f.eks bryter menneskerettighetene eller internasjonal humanitær rett.

Ifølge de kriterier som skal vurderes før lisens innvilges etter dagens norske regelverk har man ikke nevnt kjønnsbasert vold («gender based violence»), jfr ATT artikkel 7 (4). I tillegg mener

Røde Kors

Post: P.B. 1 Grønland, 0133 OSLO
Besøk: Hausmannsgt. 7
Fakturering: Norges Røde Kors,
Postboks 2967, 7438 Trondheim

Bank: 8200 01 76318
Post: 0809 50 90444
Org.nr: NO 864 139 442

Tlf: 05003
Faks: 22054040
Web: <http://www.redcross.no>
E-post: post@redcross.no

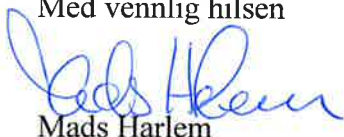
Røde Kors at det norske lovverket må inneholde et absolutt krav om sluttbrukererklæring for all våpeneksport. Lovverket og praksis rundt dette er i dag uklart.

Selv om ATT er en viktig nyvinning innenfor regulering av internasjonal våpenhandel, bør Norge innføre strengere regler i sitt nasjonale lovverk. Det norske regelverket bør f.eks. inneholde et forbud mot eksport til land som kan begå krigsforbrytelser etter det norske lovverket, og ikke bare etter folkeretten. Det norske lovverket kriminaliserer i dag flere handlinger som krigsforbrytelser enn det som følger av folkeretten. ATT henvender seg også i stor grad til stater. Ikke-statlige grupper er ikke eksplisitt nevnt i avtalen. Det norske lovverket bør likevel sikre at våpen ikke selges til ikke-statlige grupper i strid med kriteriene i ATT.

Avslutningsvis vil Røde Kors understreke at ATT kun regulerer internasjonal handel med våpen. Andre tiltak som kan redusere de humanitære konsekvensene av dagens omfattende tilgang på våpen er således ikke omfattet av ATT. Dette bør likevel ikke hindre Norge i å støtte opp om tiltak som reduserer sårbarheten til grupper preget av våpenspredning samt tiltak som reduserer tilgangen på våpen, f.eks. gjennom våpenamnestier, tiltak for destruksjon av våpen og støtte til voldsforbyggende tiltak.

Røde Kors ser frem til videre dialog med UD og norske myndigheter om ratifisering og arbeidet med endringer av det norske lovverket.

Med vennlig hilsen

Mads Harlem

Leder av Politikk- og folkerettseksjonen i Røde Kors